No. 121. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 23 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten Mei.

In de kamer der pairs heeft de minister van finantien *Passy* een nieuw ontwerp betrekkelijk de verdeeling aan de regthebbenden van de schadeloosstelling door de republiek van Haiti, krachtens de jongste overeenkomst aan Frankrijk verschuldigd. De burggraaf *Simeon* bragt in deze zelfde zitting rapport uit op de voorgedragene wet betrekkelijk den letterkundigen eigendom, tot welks aanneming door de commissie besloten was geworden.

— De kamer der afgevaardigden is heden in hare bureaux bijeen geweest; in vijf derzelve zijn, na het onderzoek van het budget, de commissarissen voor het rapport benoemd geworden, van welke keuzen er acht in den geest der oppositie en slechts twee in dien van het ministerie zouden uitgevallen zijn. In de andere bureaux is men voortgegaan met het onderzoek van het budget van finantien.

— De dag van gisteren is zeer rustig voorbij gegaan; de bevolking verkeerde niettemin in gestadige vrees, en slechts weinige personen konden besluiten om zich naar buiten de stad te begeven, gedachtig aan de gebeurtenissen van den vorigen zondag. De autoriteit had intusschen voldoende voorzorgen genomen. Al de posten waren verdubbeld en van ieder regiment was een bataillon geconsigneerd. De municipale garde te paard doorkruiste met patrouilles den geheelen dag de straten door.

— De verspreidde geruchten dat men in sommige aanzienlijke departementsplaatsen, onder anderen te Lijon en Straatsburg, sporen van het komplot hetwelk te Parijs zoo onverwacht is losgebroken, ontdekt, had en dat er mandaten tot in bewaringneming naar die plaatsen waren afgezonden, heeft zich tot heden niet bevestigd. Terstond na de gebeurtenissen te Parijs zijn er bevelen naar de departementen gezonden, doch tot heden heeft men, buiten het Seinedepartement, nergens een spoor van het oproer ontdekt.

— Men zegt dat de prefect van policie *Delessert* op nieuw zijne demissie aan den koning aangeboden heeft. Men weet nog niet of dezelve aangenomen is.

— Een der bladen meldt dat *Barbes* aan de gevolgen zijner wonden overleden is. Van elders wordt dit tegengesproken en gezegd dat er hoop op zijn herstel bestaat.

— Te Toulouse heeft den 16den een bloedig gevecht tusschen de corporatie der bakkers en der timmerlieden plaats gehad. Reeds sedert eenigen tijd bestond er oneenigheid tusschen de leden van de gezegde beroepen. Den 16den was de feestdag der bakkers. De overigheid voor onlusten bevreesd, had alle voorzorgen genomen; het dragen van wapenen en eene onderscheidende kleeding waren verboden, en werd de gezegde corporatie bij haren optogt naar de kerk St. Sernin door de gewapende magt begeleid. Desniettemin ontstond er, toen de optogt op het plein bij de kerk gekomen was, tusschen de beide elkander vijandige corporatien een bloedig gevecht; de timmerlieden waren door zijstraten plotseling op het plein verschenen en overvielen onverhoeds de bakkers; deze weerden zich echter dapper; een aantal leden werd van beide zijden gekwetst, een timmermans jongen viel door een dolksteek. De gewapende magt scheidde echter weldra de strijdenden. De bakkers werden naar het kasteel gevoerd en terstond een onderzoek naar de deelhebbers ingesteld, ten gevolge waarvan een aantal derzelven van de beide partijen gearresteerd werden.

— Van de spaansche grenzen wordt uit Bayonne van den 16den Mei geschreven, dat *Espartero* zich vooreerst zou tevreden houden met de behaalde voordeelen, te weten: de inneming van Ramales en van Guardamino, en niet tot Balmaseda zou voortrukken. De karlisten beweren, dat *Maroto* het oogenblik zou afwachten, dat de constitutionelen op de gezegde plaats aantrokken, om den vijand de door hem behaalde voordeelen betaald te zetten. Hieruit zou men mogen opmaken, dat er vooreerst niet veel bijzonders zal voorvallen.

De afdeeling van *Diego Léon* heeft kantonnementen nabij de Ribera betrokken.

— Uit Madrid wordt van den 13den geschreven, dat de koningin den heer *D. Ximenez* tot minister van finantien ad-interim benoemd heeft, in plaats van don *Jose Ferrez*, die zich om redenen van den staat zijner gezondheid verschoond had. Het gewijzigd ministerie had nog niets van zijne voornemens doen blijken. Men wilde echter in sommige kringen uithoofde, van de gematigdheid der meerderheid van deszelfs leden, dat de cortes spoedig bijeengeroepen zouden worden en er eene wet tegen de buitensporigheid der drukpers zou voorgedragen worden. Onder het publiek bleef echter, in strijd met die meening, nog steeds het gerucht van de ontbinding der kamers loopen. De generaal *Alaix* was inzonderheid daartoe geneigd, maar wilde dat men alvorens daartoe over te gaan, eenen bekwamen minister van finantien had gevonden, in staat, om krachtdadig op de nieuwe verkiezingen te werken.

— De meeste bladen zijn heden uithoofde van het Pinksterfeest niet verschenen.

— Ter beurze werd heden, even als in de vorige dagen, de rente meestal aangeboden en was er weinig navraag. De speculanten, die onlangs op rijzing hadden gekocht zetteden thans hunne aankoopen weder af. Staatkundige geruchten waren er niet in omloop. De notering was heden (20 *Mei*): 5 pCt. 111; 3 pCt. 81,30; Nap. r. 101,80; Sp. Ardoin 20⅞; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den Mei.

Dezer dagen is alhier doorgereisd de Nederlandsche minister van Staat, de heer *Falck*, zich van Weenen naar 's Gravenhage begevende.

— Naar het gerucht wil, zou eergisteren bij de Bondsvergadering rapport zijn uitgebragt door de commissie, aan welke de onlangs uit Hanover ingekomen adressen van de voorstanders der constitutie van 1833 verzonden waren, en zou het voorstel van de meerderheid dier commissie gunstig voor de adressanten luiden.

— De eerste kamer der Standen van Hessen-Darmstadt heeft zich niet vereenigd met het besluit der tweede kamer, om bij de Duitsche Bondsvergadering op de herstelling der Hanoversche constitutie van 1833 aan te dringen, en daarop heeft laatstgemelde kamer haar besluit ingetrokken.

— Voor eenige dagen had alhier eene talrijke vergadering van joden plaats, om over de nieuwe hervormingen in de joodsche eeredienst te beraadslagen. De voorstanders dier hervorming hebben, naar men verneemt, de overhand behouden op degenen die zich aan de tot heden gevolgde godsdienstige vormen willen houden.

— De tweede kamer der Wurtemberger stenden heeft een voorstel van den afgevaardigde *Cammerer* aangenomen om de intrest der staatsschuld van 4 op 3½ pCt. te verminderen.

— Tusschen de onderscheidene wapenen van het garnizoen te Stuttgart bestonden sedert eenigen tijd oneenigheden, die in den avond van den 13den tot vechtpartijen op verschillende plaatsen hebben aanleiding gegeven. Er waren strenge maatregelen genomen, om zulks voor het vervolg voor te komen.

— Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* heeft Stuttgart in den nacht van 15 op 16 dezer verlaten, naar 's Hage terugkeerende.

— Naar men uit Weenen schrijft, zou het jongste verblijf van den regerenden hertog van Saksen-Coburg in die stad niet alleen ten doel hebben gehad, om een bezoek bij zijnen broeder af te leggen, maar ook om te trachten het tusschen Oostenrijk en Belgie gerezen geschil te vereffenen. De hertog zou, namens zijn' broeder, Vorst *Leopold*, verzekerd hebben, dat de Poolsche generaal *Skrzynecki* Belgie binnen kort verlaten, en zich naar Engeland begeven zal. Dien ten gevolge zouden den Hertog dan ook voldoende verzekeringen gegeven zijn.

Verder wordt uit Weenen gemeld, dat het hof reeds den 15 dezer het lustslot Schönbrun zou betrekken. — Naar men uit Görtz

schreef, was de hertog *van Bordeaux* voornemens, zich te Kirchberg met der woon te vestigen, doch alvorens eene reis door Hongarije te doen.

— Uit Rome wordt in een later, door de *Augsburgsche Zeitung* van den 1sten dezer ontvangen schrijven gemeld, dat de Koning van Beijeren met zijn gevolg in zes staatsie-rijtuigen zich naar het Vaticaan begeven had, waar de Koning een lang onderhoud met den Paus had gehad. De koning had op uitnoodiging van Z. H. besloten om het feest der Heiligspreking op den 26sten dezer bij te wonen en Rome den 27sten te verlaten.

— In het op den 8 dezer te Rome gehouden consistorie waren niet minder dan 34 kardinalen en 55 bisschoppen aanwezig, om zich bezig te houden met de herzienning der in deze maand te vieren Canonisatie. Men verhaalde als zeker, dat Monsignore *Mcion*, alsmede de aartsbisschop van Palermo, binnen kort met het purper zullen worden bekleed. — Behalve den kardinaal *Fesch*, welke den 13 te Rome is overleden, was ook de kardinaal *Sala* zeer ziek.

— In Hongarije zijn in het begin dezer maand de verkiezingen begonnen van leden van den rijksdag, die eerlang zal bijeenkomen. Te Pesth is het bij die verkiezing zeer onstuimig toegegaan. Een der kandidaten van de oppositie-partij, zekere graaf *Raday*, welke zich heeft doen kennen als een ijverigen tegenstander der regering en in der tijd tot eene geldstraf veroordeeld is geworden, ter zake van deelneming aan eene oproerige woeling, had zich vooraf eenen grooten aanhang onder de kiezers weten te verschaffen en heeft dezelven op den dag der verkiezing (4 Mei) in beweging gebragt. Zijne partij heeft zich met veel gedruisch naar de zaal der verkiezing begeven, en hij is, onder groot rumoer, met 1140 van de 1419 stemmenden, tot eersten rijksdag-afgevaardigde der stad benoemd. Daarop is een tweede afgevaardigde, mede tot de oppositie behoorende, insgelijks benoemd. De beide afgevaardigden hebben zich onder eede verbonden, om geen nieuw ontwerp van wet der regering te ondersteunen, zonder vooraf daartoe bepaaldelijk gemagtigd te zijn door hunne lastgevers, alsmede om gedurende zes jaren geene openbare betrekking, noch ridder-orde, noch eenige andere onderscheiding of belooning, van de regering aan te nemen. — Men betwijfelt, of het bewind de benoeming van graaf *Raday* wel als geldig zal beschouwen, uit hoofde van zijne voormelde veroordeeling.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Mei.

— De Prinsen *de Chimay* en gevolg zijn gisteren van Parijs alhier gearriveerd en aan het Hôtel de Flandres afgestapt. Heden morgen zijn beide hooge personaadjen naar 's Hage vertrokken.

— Bij Z. Ms. besluit van den 17den dezer, n° 63, is de heer *d' Eck*, minister-resident des Konings te Stuttgart, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Z. K. H. de Erfprins is ll. Zondag avond ten 8 ure, uit Stuttgart, in de residentie teruggekeerd. Heden zou zich Z. K. H. naar Tilburg begeven. Dezer dagen is ook te 's Hage aangekomen, en aan het paleis van Z. K. H. den Prins *van Oranje* afgestapt, Z. D. H. de erfgroothertog *van Saksen-Weimar*.

— In het Dagblad van 's Gravenhage leest men: Bij gelegenheid der Scheveningsche kermis, was eergisteren en gisteren eene groote menigte, zoo van ingezetenen dezer residentie als van vreemdelingen op de been. Het zeer fraaije weder bragt niet weinig toe tot verrolijking van het feest, dat bovendien verhoogd werd door de tegenwoordigheid van onderscheidene leden van het Koninklijk gezin, die zich met rijtuigen derwaarts begeven hadden, en welke, zoo in het Dorp zelve als langs het strand, door de menigte begroet werden. Niettegenstaande alle logementen, herbergen, uitspanningen, enz., opgepropt vol waren, is alles rustig afgeloopen, en is het volksfeest met gepaste en gulle vrolijkheid gevierd.

— Ook uit Haarlem wordt gemeld dat de fraaije Hout eergisteren een allerlevendigst en rijk gezigt opleverde, door de groote menigte van vreemdelingen, die, met de ingezetenen van Haarlem, van het fraaije weder genot smaakten. Duizenden wandelaars waren in de lanen en wandelperken verspreid en honderden prachtige equipagien doorkruisten dezelve in alle rigtingen. Ook het het fraaije Paviljoen-Museum van kunstwerken van levende meesters is druk bezocht geworden.

— Aan de beslissing van Z. Exc. den Minister van Finantien de vraag onderworpen zijnde, hoedanig de belanghebbenden zouden moeten handelen, om zich voor bekeuring te behoeden, wanneer zij een half of kwart stuk geslagt vee met het schatmerk er aan vervoeren, en het overige gedeelte nog eenigen tijd in hunne slagtplaats laten hangen, ten einde het weder ongehakt te kunnen verkoopen, en omgekeerd, wanneer zij een onafgehakt gedeelte vervoeren, zonder schatmerk, terwijl dit laatste is gehecht gebleven aan het nog overige gedeelte, dat in de slagtplaats is verbleven, zoo heeft welgemelde Z. Exc., bij eene onlangs genomen resolutie, in overeenstemming met het daaromtrent door een der heeren gouverneurs uitgebragt gevoelen, verklaard, dat, wanneer men mogt verlangen, om van eenig geslagt stuk vee een onafgehakt gedeelte te vervoeren, het schatmerk behoort te verblijven aan het verdere in de slagtplaats blijvende gedeelte, terwijl aan het te vervoeren gedeelte het alzoo niet behoeft te worden gehecht, mits door den ontvanger op het geleibillet worde aangeteekend, dat het schatmerk zich bevindt aan het in de slagtplaats verblevene onafgehakt gedeelte.

De belgische kamer heeft in hare zitting van eergisteren, het ontwerp aangenomen betrekkelijk de regterlijke indeeling van het aan Belgie verblijvend gedeelte van Luxemburg, en overeenkomstig het voorstel der centrale sectie, dit gedeelte in twee arrondissementen verdeeld; het bewind had verlangd dat er drie arrondissementen zouden zijn.

In den aanvang der zitting werd door den minister van openbare werken een credit van omtrent 660,000 frs aangevraagd, voor herstellingen enz. aan de kanalen van Gent naar Terneuse en van Brussel naar Charleroi.

— Een der brusselsche bladen verzekert, dat de minister van oorlog *Willmar* aan vorst *Leopold* een ontwerp heeft aangeboden voor het op pensioen stellen of op half soldij brengen van 15 generaals en kolonels en 300 mindere officieren.

— In het Brusselsche blad *le Commerce Belge* leest men, onder dagteekening van den 20sten mei: » Er heeft gisteren eene tweede bijeenkomst van de hoofd-commissie van liquidatie, onder het voorzitterschap van den minister van finantien, en in tegenwoordigheid van de overige ministers, plaats gehad.”

— *l'Indépendant* roept in een artikel al de genen op die eenige reclames ten laste van de Hollandsche regering vermeenen te hebben, ten einde die bij de liquidatie te kunnen doen gelden.

— Den 19den zijn door Antwerpen gekomen twee transporten hollandsche paarden, voor de fransche gendarmerie bestemd.

— Gedurende de maand maart hebben van den spoorweg in Belgie gebruik gemaakt 108,316 personen, in april 136,466, gedurende de 10 eerste dagen van mei 56,706.

Omtrent den overleden kardinaal *Fesch* worden reeds de volgende bijzonderheden vermeld:

Hij was den 3den januarij 1763 te Ajaccio, op Corsica, geboren en een oom van moeders zijde van keizer *Napoleon*. In zijne jeugd werd hij tot den geestelijken stand opgeleid, maar na het uitbreken der eerste fransche omwenteling, volgde hij de legers der fransche republiek in de betrekking van intendant, en als zoodanig nam hij deel aan *Napoleons* veldtogt in Italie van 1796. Aan den invloed van dien magtigen bloedverwant had hij het te danken, dat hij door den Paus in 1801 tot aartsbisschop van Lyon en in 1803 tot kardinaal verheven werd. Na door *Napoleon* bij onderscheidene onderhandelingen met den Heiligen Stoel te zijn gebruikt waarbij hij veel beleid aan den dag legde, viel hij in 1810 bij den keizer in ongenade, omdat hij zich met nadruk tegen diens toenmalige handelwijze jegens den Paus verzette. Na de terugkomst der Bourbons in Frankrijk, vestigde hij zich te Rome. Men heeft hem nimmer kunnen bewegen, om van zijne waardigheid van aartsbisschop van Lijon afstand te doen, ofschoon hij aldaar reeds sedert vele jaren geen geestelijk gezag meer uitoefende. Het aartsbisdom van Lijon wordt thans door den heer *Le Pins*, naam-bisschop van Amasia, bestuurd. Men meent, dat deze geestelijke veel moeite zal doen, om thans werkelijk aartsbisschop van Lijon te worden, doch dat het fransche bestuur zich daartegen zal verzetten, omdat de heer *Le Pins* als een verklaard tegenstander van de tegenwoordige orde van zaken bekend is. De kardinaal *Fesch* laat eene overfraaije misschien eenige verzameling van schilderijen na. Voor eenigen tijd, toen men het einde van dien hoogen geestelijke reeds begon te voorzien, heeft men het gerucht verspreid, dat hij deze kostbare bezitting aan de stad Lijon vermaakt had; doch den 19den wilde men te Parijs reeds weten, dat volgens den uitersten wil des kardinaals, de stad Rome in het bezit der verzameling zou blijven.

*** De Ritmeester VAN MERLEN, heeft in den jare 1838 aan een zijner Vrienden geleend, het werk van *La Roche-Aymon de la Cavallerie*; tot heden dit werk nog niet hebbende terugbekomen, verzoekt hij minzaam den tegenwoordigen bezitter van hetzelve, het aan hem terug te bezorgen.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.